

**DZIAŁAMY
RAZEM**

**STANDARDY PRAWNE
DOTYCZĄCE FUNKCJONOWANIA
ORGANIZACJI**

SIEĆ DZIAŁAMY RAZEM

WPROWADZENIE

Standard to wspólnie przyjęte kryterium określające powszechne, najbardziej pożądane cechy albo sposoby postępowania. **Standardy prawne** można natomiast określić, jako **zespół czynności prawnych** (tj. czynności określonych przez normy prawne, powodujących określone przez te normy konsekwencje w sferze prawnej organizacji, jak np. umowa, uchwała) i **powiązanych z nimi czynności faktycznych** (np. sporządzenie protokołu, notatki, przechowywanie kopii dokumentów, doręczenie zawiadomienia o posiedzeniu organu), a **także sposoby dokonywania tych czynności** pod względem formy (np. forma pisemna) i trybu (np. uchwała Walnego Zebrania Członków podjęta w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania) oraz czasu ich wykonywania (w określonym terminie).

W odniesieniu do standardów prawnych, przedstawiciele organizacji społecznych często stawiają pytanie: jaki ma sens określanie standardów prawnych, skoro to przepisy prawa określają, jakie prawa i obowiązki mają organizacje w sferze prawnej, zatem każdy powinien je znać i stosować? *Po co tworzyć „kolejne kodeksy postępowania”?* Odpowiedź na pytanie wymaga wyjaśnienia, iż w prawie funkcjonują normy prawne, rozumiane jako reguły postępowania wynikające z przepisów prawa wraz z sankcjami za ich niestosowanie oraz zasady postępowania (standardy). Te dwie grupy różnią się sposobem funkcjonowania. Norma może albo być albo nie być spełniona, a **standard może być spełniony w mniejszym lub większym stopniu**. Normy mają ściśle wyznaczony zakres zastosowania, zasady (standardy) nie. Stosowanie normy powinno mieć charakter automatyczny (występują dane okoliczności – stosujemy normę), a **stosowanie standardu zawsze ma charakter oceny** (ostatecznie podmiot decyduje, czy zastosować się do standardu i w jakim stopniu).

W odniesieniu do organizacji pozarządowych, często przepisy prawne normują ich funkcjonowanie jedynie na wstępnym etapie (np. szczegółowo określają wymogi założenia organizacji) albo regulują daną materię w sposób bardzo ogólny, wyznaczając jedynie pewne ramy, w których organizacja ma się poruszać. Dobrym przykładem jest statut organizacji, albowiem każda organizacja obowiązana jest posiadać statut i jest to warunek konieczny, aby została zarejestrowana (czyli aby w ogóle zaistniała). Przepisy określają jedynie, jaka materia musi być statutem objęta, pozostawiając szczegółowe rozwiązania samym zainteresowanym. Standard nie będzie zatem polegał na posiadaniu statutu, ale na takim ukształtowaniu jego treści, aby w jak największym stopniu odpowiadał potrzebom członków tej organizacji bądź ich założycieli oraz nie wzbudzał wątpliwości interpretacyjnych zarówno dla osób stosujących w praktyce jego postanowienia, jak i osób/instytucji kontrolujących prawidłowość działania organizacji.

SIEĆ DZIAŁAMY RAZEM

Aby można jednak było wyznaczyć standardy w zakresie prawa, należy najpierw poznać normy prawne, albowiem są one ze sobą ściśle powiązane. Praktyka pokazuje, iż wiele organizacji nie zna dokładnie obowiązków organizacji wynikających z przepisów prawa albo nie zna konsekwencji prawych i z różnych powodów zaniedbuje wykonywanie wymaganych przez prawo czynności.

Ponieważ normy i zasady postępowania można wskazywać w każdej gałęzi prawa, w niniejszym opracowaniu zebrane zostały **dwie grupy najbardziej podstawowych standardów prawnych**, które dotyczą wszystkich organizacji, niezależnie od profilu działalności oraz sfer, w których działają. Takimi standardami są standardy dotyczące zapisów statutowych i prowadzenia dokumentacji oraz standardy dotyczące postępowania rejestrowego i sprawozdawczości.

*Małgorzata Parus
Radca prawny*